

Eesti Tsöliaakia Selts

Eesti Tsöliaakia Seltsi arengukava 2018 – 2020

I Eesti Tsöliaakia Seltsi lühitutvustus

Eesti Tsöliaakia Selts on omaalgatuslik mittetulundusühinguna tegutsev organisatsioon, mille peamine eesmärk on tsöliaakiahaigete toetamine ning nende huvide eest seismine. Seltsi põhiülesanne on tsöliaakiahaigete elukvaliteedi parandamine. Peamised tegevussuunad on seotud tsöliaatikute tugeva huvikaitse ning koostööga erinevate sihtgruppi ja ametkondadega.

Selts tuli kokku 1996. aasta märtsis tsöliaakiat põdevate laste vanemate ja Tartu Ülikooli Lastekliiniku lastearstide dr Külli Miti ja dr Oivi Uibo initsiatiivil. Seltsi asutamiskoosolek toimus 14. veebruaril 1998. aastal Tartus ning samal aastal registreeriti Eesti Tsöliaakia Selts mittetulundusühinguna. Selts on Eesti Puuetega Inimeste Koja ja AOECSi (Association of European Coeliac Societies – Euroopa Tsöliaakia Seltside Assotsiatsioon) liige. Seltsi peamine rahastaja on Eesti Puuetega Inimeste Fond.

Seltsi kuulub ligi 200 liiget, neist ligi 80 tsöliaakiahaiget. Seltsi juhib viieliikmeline juhatus – Aive Antson, Katre Trofimov, Kaja Schumann, Signe Keerd ja Anni Adamson. Igal juhatusel on oma kindel vastutusvaldkond. Juhatuset toetab sekretär-nõustaja Sigrit Keerd.

Seltsi väärtusteks on ühtekuuluvus, teadlikkuse tõstmine, positiivsus, elukvaliteet ja tervis. Seltsi igapäevane tegevus teostub projektide alusel. Igal projektil on kindel vastutaja ja eelarve. Seltsil on oma kabinet Eesti Puuetega Inimeste Koja ruumides, Toompuiestee 10, kus nõustatakse kõiki huvilisi ning hoitakse oma vara.

II Eesti Tsöliaakia Seltsi arengukava aastateks 2016-2018 täitmisest

Seltsi arengukava 2016 - 2018 on suures osas täidetud. Olulisemad saavutused olid:

1. Avalikkuse teavitamine tsöliaakiast

- valmis uus süsteemne, kaasajastatud ja korrastatud infoga koduleht
- Facebookis kajastatakse regulaarselt tsöliaakiaga seotud - toiduainete kättesaadavus, retseptid, info haiguse kohta
- ajakirjanduses on ilmunud hulgaliselt artikleid tsöliaakiast ja tsöliaatikute eludest: <https://tsoliaakia.ee/tsoliaakiast/meedias/>
- 2016 toimus esimene ligi 200 osavõtjaga konverents-mess Tallinnas, 2017 infopäev-mess Tartus ja 2018 Pärnus

2. Gluteenivabade toodete sortimendi tagamine ja uuendamine

- korrastatud on maaletoojate ja kaubandusettevõtete andmebaasid
- järjepidevalt on tehtud ettepanekuid gluteenivabade toodete sortimendi planeerimiseks ja märgistussüsteemi parendamiseks
- 2017 anti esmakordselt välja parima kaubandusettevõtte tiitel
- lisaks suurtele kaubanduskettidele on sõlmitud tihedad koostöösidemed ka mahekauplustega
- kaubandusketid ja maaletoojad sponsoreerivad järjepidevalt seltsi üritusi

3. Tsöliaakiaalase info uuendamine ja levitamine

- valmis uuring 2014-2017 läbiviidud tsöliaakiahaigete küsitluse baasil
<https://tsoliaakia.ee/wp-content/uploads/2018/12/Tsöliaakia-uuring-2014-2017.pdf>
- valmis nahatsöliaakia infomaterjal <https://tsoliaakia.ee/infomaterjal/nahatsoliaakia/>
- korrastati Lubatud-keelatud toiduainete gruppide ja toiduainete nimekirjad
<https://tsoliaakia.ee/infomaterjal/lubatud-keelatud-toit/toiduained/>
<https://tsoliaakia.ee/infomaterjal/lubatud-keelatud-toit/tootegrupid/>

4. Tsöliaakiahaigete seas ühtekuuluvustunde hoidmine

- igal aastal toimusid suvelaagrid ja jõulupeod
- aastas vähemalt kahel korral toimusid kokanduse töötoad
- toimus õppekäik Tõrvaugu Mahe tallu

5. Koostöö meditsiinitöötajatega

- toimusid koolitused toitumisharustajatele ja perearstidele- ning õdedele
- osaleti pereõdedele suunatud messil
- kohtuti Eesti Gastroenteroloogide Seltsi juhatusega

6. Koostöö teiste ühiskondlike organisatsioonidega

- toimus koostöö Eesti Puuetega Inimeste Koja, Eesti Puuetega Inimeste Fondi ja Euroopa Tsöliaakia Seltside Assotsiatsiooniga
- toimus koostöö Veterinaar- ja Toiduametiga
- toimus koostöö teiste tsöliaakia seltsidega välismaal

7. Koostöö toitlustusasutustega

- valmis HoReCa sektorile mõeldud infovoldik eesti ja vene keeles
<https://tsoliaakia.ee/infomaterjal/horeca-infomaterjal/>
- valmis juhendmaterjal haigla toitlustajatele
https://tsoliaakia.ee/wp-content/uploads/2018/09/Haigla-toitlustus_2018.pdf
- HoReCa töörühma järjepidev töö toitlustusettevõtete nõustamisel ja infomaterjalide jagamisel

8. Gluteenivaba kaubamärk

- korrastatud on gluteenivaba kaubamärgiga seotud dokumentatsioon
- koostatud ja levitatud on gluteenivaba kaubamärgiga seotud infomaterjali
<https://tsoliaakia.ee/infomaterjal/jalgi-gv-kaubamarki/>
- sõlmiti kolm gluteenivaba kaubamärgi litsentsilepingut Eesti tootjatega (RemedyWay AS, Tõrvaugu Mahe talu, Euroleib AS)

9. Välissuhetealane tegevus

- osaletud on Põhja- ja Baltimaade tsöliaakia seltside kohtumistel
- toimunud on koostöö AOECStga ning osalemine nende töörühmades
- toimunud on koostöö teiste Euroopa tsöliaakia seltsidega.

Lisaks nendele tegevustele on suuremad tegevusvaldkonnad olnud seotud koostööga Eesti toiduainete tootjate ning kutsekoolidega. Eesti toiduainete tootjatele on tutvustatud gluteenivaba tootmise põhimõtteid ning gluteenivaba kaubamärgi saamise võimalusi. Eesti kutsekoolides on koolitatud erinevate sihtgruppide esindajaid ning tihem koostöö on toimunud Tallinna Teeninduskooliga, kus seltsi juhatuse eestvedamisel toimuvad pagar-kondiitritele valikaine “Gluteenivabad küpsetised” tunnid.

Suurematest tegevustest ei teostunud vaid lasteraamatu „Miina vanaema juures. Kui ei talu gluteeni.“ levitamine ja juurde trükkimine, kuid lasteraamatu kordustiraaž on sisse kirjutatud 2019. aasta projektidesse ja eelarvesse.

III Eesti Tsöliaakia Seltsi visioon ja missioon

Missioon - tsöliaakiahaigete heaolu ja elukvaliteedi tõstmine läbi huvikaitse ja koostöö.

Visioon - Eesti Tsöliaakia Selts on professionaalne ja innovaatiline oma haigusega seotud valdkonna tervisepoliitika ja ühiskonna arvamuse kujundaja.

IV Eesti Tsöliaakia Seltsi peamised väljakutsed 2018 - 2020

Eesti Tsöliaakia Seltsi tegevuse laiahaardelisust silmas pidades võib aastatel 2018 – 2020 välja tuua järgmised väljakutsed, millega tuleb aktiivselt ja põhjalikult tegeleda:

- 1. Meedias ja sotsiaalmeedias korrektse tsöliaakiaalase info levitamine, sest gluteenivaba dieedi trendisuund ja alternatiivmeditsiinilised „diagnoosid“ on hakanud väga tugevalt mõjutama inimeste ja sealjuures ka pereõdede arusaamist tsöliaakiast.** Kahjuks on see arusaamine liikunud ka Eesti Tsöliaakia Seltsi viimase tsöliaakiaauringu andmetel nõrgemaks, sest on olnud juhtumeid, kus inimesele ei teostata korrektseid teste.
- 2. Tsöliaakia ja selle diagnoosimise olulisuse rõhutamine pereõdede ja perearstide seas, et ei suunataks inimesi ilma tsöliaakia välistamiseta diagnoosile ning ei saadeta neid alternatiivsetesse asutustesse toidutalumatusete teste tegema.** Tsöliaakia diagnoosimine või selle välistamine on oluline, sest tegemist on autoimmuunse geneetilise eelsoodumusega haigusega ning haiguse ravi muudab inimese elu radikaalselt. Gluteenivaba dieeti, mida raviks peetakse, ei ole lihtne korrektselt jälgida ning selle juures on palju nüansse mida tuleb silmas pidada. Inimesi niisama gluteenivabale dieedile suunates on aga suur oht, et haigus jääb avastamata ning inimene kahjustab oma organismi mitteteadlikult väikeste gluteenikogustega edasi ning kulutab tervisehädade jätkamise tõttu haigekassa rahasid arste mööda käies.
- 3. Riikliku tsöliaakia esmadiagnooside statistika saamine.** Eesti Tsöliaakia Seltsi üle 20ne tegevusaasta juures ei ole siiani võimalik riigi statistika andmebaasidest leida tsöliaakiahaigete esmadiagnooside arvu vaatamata asjaolule, et haigusel on olemas oma RHK kood K90.0. Antud statistika olemasolu on vajalik Eesti riigile, et teada oma inimeste tervislikku seisundit ning fakti, kas tsöliaakia diagnoosimine on suurenenud või mitte, sest tegemist on enim aladiagnoositud autoimmuunse haigusega Euroopas. Tsöliaakia keskmine diagnoosini kuluv aeg on Euroopas umbes 10 aastat. See tähendab, et inimene käib 10 aastat arstide juures erinevate tervisehädadega ning selle diagnoosini jõudmise kiirendamine aitab säästa inimese tervist ning hoida kokku haigekassa raviarveid. Samuti aitab diagnooside arv tegutseda Eesti Tsöliaakia Seltsil paremini tsöliaatikute huvikaitset, sest meil on olemas konkreetne arv patsiente, keda oma riigis esindame.

4. **Organisatsiooni juhtimisalase tegevuse efektiivistamine ja digitaliseerimine.** Seoses seltsialase töömahu suurenemisega ja sealhulgas ka dokumentide ning arhiivi suurenemisega tuleb luua digitaalne keskkond, mis võimaldaks seltsi vabatahtlikel teha oma tööülesandeid mugavalt ja efektiivselt. Juhtimisalase tegevuse efektiivistamise alla käib ka finantstegevuse analüüs laiemas plaanis, et kasutada ära olemasolevaid ressursse võimalikult hästi ning leida juurde lisarahastamise allikaid.
5. **Seltsi liikmeskonna säilitamine ja kasvu loomine.** Digitaalsel infoajastul on patsiendiorganisatsioonidel üle Euroopa kujunenud probleemiks liikmeskonna säilitamine. Peale paari aastast liikmeks olemist tihtipeale liikmed lahkuvad, sest neil on olemas vajalik info ja nad tunnevad, et ei vaja enam tuge. ETSi ülesandeks on oma tegevusega reklaamida seltsi väärtuseid ja missiooni selliselt, et liikmed, kes on enda jaoks vajaliku info küll kätte saanud, ei lahkuks liikmeskonnast, vaid sooviksid oma passiivse liikmelisusega endiselt seltsi töid ja tegemisi aastamaksu tasumisega toetada. Samuti viia liikmeteni arusaamine, et mida rohkem meid on, seda suurem on seltsi mõju avalike asutuste ja tootjate ning maaletoojatega suhtlemisel. Liikmed ei pea olema aktiivsed ning tundma end sellepärast halvasti, kui nad ei jõua panustada oma tegemistega seltsi toimimisse. Samuti on tõenäosus, et mida suurem on liikmeskond, seda rohkem leidub ka aktiivseid inimesi, kes sisemiselt tunnevad, et soovivad seltsi tegevustes kaasa lüüa.
6. **Poliitikakujundajatele teadvustada gluteenivabade toiduainete kallidust.** Juba mõned aastad tagasi valmis Sotsiaalministeeriumi uuring, kus toodi välja, et spetsiaalsete gluteenivabade toodete kulu ühes kuus ühele tsöliaatikule on 90.00. Samuti valmis seltsi eestvedamisel suvel 2018 uuring, kus võrreldi gluteenivabade ja gluteeni sisaldavate toiduainete hindasid ning selle uuringu alusel selgus, et hinnad erinevad 2 - 9 korda. Seega on teiste Euroopa riikide eeskujul vaja ka meil toimivat süsteemi, kus tsöliaakiahaiged saaksid kompensatsiooni kallite gluteenivabade toodete ostmiseks. Seega on vaja teha tihedat koostööd erinevate ametkondade esindajatega probleemi teadvustamiseks ning konkreetsete sammude astumiseks.
7. **Lasteasutustes kõigile gluteenivaba menüü vajajatele oma toit.** Kuigi seadusandlus toetab lasteasutustes eridieedil olevate laste vajadustega, siis tegelikkuses ei ole sugugi kõik koolid, lasteaiad jm toitlustusasutused koostöömeelsed. Tuleb teha koostööd erinevate ametite (Terviseamet, Haridusamet jm), et teadvustada probleemi ning leida parimad praktikad ja võimalused probleemi lahendamiseks.

Strateegiline eesmärk nr 1

Ühiskondlikud organisatsioonid arvestavad tsöliaakiahaigete elukvaliteeti ja elukorraldust mõjutavate oluliste otsuste tegemisel seltsi seisukohtadega

Alaesmärgid:

1. Riigi tasandil on arutatud tsöliaakiahaigetele gluteenivabade toodete kompenseerimist

Tegevused:

- koostöö Eesti Puuetega Inimeste Koja (EPIK), Eesti Patsientide Esindusühingu, Sotsiaalministeeriumi, Haigekassaga, Riigikogu sotsiaalkomisjoni jt ametitega
- osalemine valdkonna õigusaktide ja arengukavade väljatöötamises
- osalemine töögruppide ja ümarlaudade töös.

2. Tsöliaakiahaigete esmadiagnooside andmebaas loob võimalused käsitleda tsöliaatikute elukvaliteeti mõjutavaid otsuseid süsteemselt

Tegevused:

- koostöö Tervise Arengu Instituudi, Haigekassa, Sotsiaalkindlustusameti jt ametitega
- osalemine valdkonna õigusaktide ja arengukavade väljatöötamises
- osalemine töögruppide ja ümarlaudade töös.

Mõõdetavad tulemused:

- ühiskondlike organisatsioonide esindajad on teadlikud tsöliaakiahaigetele gluteenivabade toodete kompenseerimise vajalikkusest ning on loodud kokkulepped edasiseks tegutsemiseks.
- riigi tasandil on loodud tsöliaakiahaigete esmadiagnooside andmebaas.

Strateegiline eesmärk nr 2

II Erinevate sihtgruppide teadlikkus on tõusnud tsöliaakiast ja tsöliaakiahaigete vajadustest

Alaeesmärgid:

1. Laiema avalikkuse teadlikkus tsöliaakiast on tõusnud

Tegevused:

- avaliku arvamuse kujundamine läbi meedia
- tsöliaakia kajastamine seltsi Facebookis ja kodulehel
- tsöliaakia kohta infomaterjalide koostamine
- seltsi tegevuse kohta pressiteade edastamine koostööpartneritele ja meediale
- koolituste korraldamine erinevatele sihtgruppidele.

2. Tsöliaakiahaigete teadlikkus oma haigusest ja gluteenivabast dieedist on tõusnud

Tegevused:

- Infopäev/konverents- messide korraldamine
- maakonna infopäevad
- koostöö teiste EPIK organisatsioonidega
- kokanduskoolituste korraldamine
- huviliste nõustamine
- lasteraamatu kordustiraaž
- infomaterjalide koostamine
- haiguse kohta korrektse info levitamine sotsiaalmeedia ja kodulehe kaudu.

3. Kutse- ja kõrgkoolide õpilaste ning tudengite teadlikkus tsöliaakiast ja gluteenivaba dieediga seonduvast on tõusnud

Tegevused:

- koostöö õendust, sotsiaalala ja terviseedendust õpetavate kõrgkoolidega
- koostöö kokandus- ja pagar-kondiitrid õpetavate kutsekoolidega.

4. Meditsiinitöötajate (eelkõige perearstid- ja õed) teadlikkus tsöliaakiast on tõusnud ning tsöliaakia aladiagnoosimine väheneb

Tegevused:

- koostöö erinevate meditsiinitöötajaid ühendavate organisatsioonidega (Eesti Gastroenteroloogide Selts, Eesti Perearstide Selts jne)
- osalemine meditsiinitöötajaid ühendavate organisatsioonide konverentsidel, messidel ja koolitustel
- infomaterjalide (sh nahatsöliaakia, tsöliaakiahaige meelespea) levitamine.

Mõõdetavad tulemused:

- seltsi kodulehel ja Facebookis on ilmunud regulaarselt info seltsi tegemiste ja tsöliaakiahaigete vajaduste kohta
- seltsi kodulehe jooksev kaasajastamine
- olulisemate seltsi ürituste ja sündmuste kohta on pressiteated saadetud
- korra kahe aasta kohta on toimunud infopäev/konverents-mess
- koostöös maakondade puuetega inimeste kodadega on toimunud vähemalt üks infopäev aastas
- kõigile huvilistele on korraldatud kokanduskoolitus vähemalt üks kord aastas
- seltsi esindajad on külalislektoriteks õendust, sotsiaalala ja terviseedendust õpetavates kõrgkoolides
- vähemalt kahe kutsekooli õppekavades on seltsiga koostöös üle vaadatud gluteenivaba toiduvalmistamisega seotu
- seltsi esindajad on osalenud aastas vähemalt kahel meditsiinitöötajaid ühendava organisatsiooni ümarlaual
- seltsi esindajad osalevad aastas vähemalt ühel meditsiinitöötajaid ühendaval konverentsil

Strateegiline eesmärk nr 3

Gluteenivabade toiduainete vajajad saavad kauplustest osta põhilisi toiduaineid

Alaeesmärk:

1. Kaupluses on saadaval optimaalne sortiment gluteenivabu tooteid

Tegevused:

- koostöö Eesti kaubandusettevõtete ja maaletoojatega
- ettepanekute tegemine uute gluteenivabade toodete sortimenti lisamiseks.

Mõõdetavad tulemused:

- igas maakonnakeskuses ja linnas on müügil põhilised gluteenivabad toiduained
- maaletoojad on arvestanud seltsi ettepanekutega uute toodete maaletoomise osas
- kaubandusettevõtted on arvestanud seltsi ettepanekutega uute toodete sortimenti lisamise osas
- vähemalt üks kord aastas ilmub ETSi poolt kokkupandud kaupluste/maaletoojate gluteenivaba sortimendi kataloog.

Strateegiline eesmärk nr 4

HoReCa sektori teadlikkus on tõusnud gluteenist ja tsöliaakiahaigete vajadustest

Alaeesmärgid:

1. HoReCa sektori ettevõtetes arvestatakse üha enam gluteenivaba menüü vajajatega

Tegevused:

- koostöö HoReCa sektori esindajatega
- HoReCa sektori nõustamine
- infomaterjalide koostamine ja edastamine HoReCa sektori esindajatele
- koolituste korraldamine HoReCa sektori esindajatele
- koostöö Veterinaar- ja Toiduametiga.

2. Haiglates arvestatakse üha enam gluteenivaba menüü vajajatega

Tegevused:

- koostöö haiglate toitlustuse korraldajatega
- koostöö haiglate koolitusjuhtidega
- infomaterjali koostamine ja levitamine.

3. Lasteasutustes arvestatakse üha enam gluteenivaba menüü vajajatega

Tegevused:

- koostöö lasteasutuste toitlustuse korraldajatega
- koostöö lasteasutuste juhtidega
- infomaterjali koostamine ja levitamine.

Mõõdetavad tulemused:

- HoReCa sektori nõustamine
- infomaterjalide täiendamine ja edastamine
- aastas on korraldatud HoReCa sektori esindajatele vähemalt üks koolitus

- aastas on toimunud vähemalt üks kohtumine haigla toitlustuse eest vastutajatega
- aastas on toimunud vähemalt üks koolitus haigla toitlustuse eest vastutajatele
- infomaterjal haigla toitlustuse eest vastutajatele on koostatud ja levitatud
- aastas on toimunud vähemalt üks kohtumine lasteasutuste toitlustuse eest vastutajatega
- aastas on toimunud vähemalt üks koolitus lasteasutuste toitlustuse eest vastutajatele.

Strateegiline eesmärk nr 5

Toiduainete tootjate teadlikkus on tõusnud gluteenivabast tootmisest ja tsöliaakiahaigete vajadustest

Alaesmärk:

1. Toiduainete tootjad arvestavad üha enam gluteenivaba menüü vajajatega

Tegevused:

- koostöö toiduainete tootjatega
- koostöös Eesti Toiduainete Liiduga küsitluse korraldamine toiduainete tootjate seas
- koostöö Veterinaar- ja Toiduametiga
- infomaterjalide koostamine ja edastamine
- koolituste korraldamine
- ETSi liikmetelt sisendi saamine, millest tuntakse puudust.

Mõõdetavad tulemused:

- sektori nõustamine
- infomaterjalide täiendamine ja edastamine
- aastas korraldatakse vähemalt kolm kohtumist

Strateegiline eesmärk nr 6

Lasteasutuse teadlikkus on tõusnud tsöliaakiast ja tsöliaakiahaigete vajadustest

Alaeesmärk:

1. Lasteasutuste töötajate teadlikkuse tõstmine tsöliaakiast ja gluteenivaba menüü vajalikkusest

Tegevused:

- koostöö koolide ja lasteaedadega
- koostöös lasteasutuste katusorganisatsioonidega (hoolekogud, omavalitsused jne.)
- koostöö Tervise- ja Haridusametitega
- infomaterjalide koostamine ja edastamine
- koolituste korraldamine.

Mõõdetavad tulemused:

- lasteasutuste nõustamine
- aastas on toimunud vähemalt üks kohtumine lasteasutuste katusorganisatsiooniga
- 2 aasta jooksul on esinetud vähemalt ühel lasteasutuste töötajate seminaril/konverentsil
- koolide ja lasteaedade toitluste infomaterjali väljatöötamine ning selle edastamine vähemalt elektrooniliselt lasteasutusi ühendavatele katusorganisatsioonidele.

Strateegiline eesmärk nr 7

Tsöliaakia Seltsi liikmete ühtekuuluvustunde toetamine

Alaeesmärk:

1. Seltsi liikmed saavad omavahel suheldes kogemusi vahetada ning üksteist toetada

Tegevused:

- suvelaagrite, jõulupidude, laste laagrite ja kokanduskoolituste korraldamine
- spordiürituste korraldamine.

Mõõdetavad tulemused:

- aastas korra on toimunud seltsi liikmetele mõeldud suvelaager, jõulupidu ning laste laager

- vähemalt kaks korda aastas toimuvad kokanduskoolitused
- 2 aasta jooksul on toimunud vähemalt üks spordiüritus.

Strateegiline eesmärk nr 8

Gluteenivaba kaubamärk on muutunud tunnustatud tähiseks nii tsöliaatikutele kui toiduainete tootjatele

Alaesmärk:

1. Gluteenivaba menüü vajajad saavad olla kindlad toidu ohutuses

Tegevused:

- gluteenivaba kaubamärgi litsentseerimise korraldamine ja haldamine, litsentside väljastamine Eesti käitlejatele
- gluteenivaba kaubamärgi tutvustavate materjalide koostamine, täiendamine ja jaotamine
- Eesti tootjate/käitlejate seas huvi tekitamine gluteenivaba kaubamärgi taotlemiseks
- koostöö auditeerimisasutuste ja laboritega, kes teostavad kaubamärgi jaoks vajalikke kontrolle kokkuvõtte.

Mõõdetav tulemus:

- aastas vähemalt ühe gluteenivaba kaubamärgi litsentsi väljaandmine

Strateegiline eesmärk nr 9

Eesti Tsöliaakia Selts (ETS) on tugev, avatud, professionaalne ja jätkusuutlik organisatsioon

Alaesmärgid:

1. Seltsi eestvedamine kindlustab seltsi põhikirjaliste eesmärkide, arengukava ning projektide täitmise ning seltsi arengu jätkusuutlikkuse

Tegevused:

- eestvedajate kompetentsuse arendamine juhtimise ja meeskonnatöö valdkonnas
- uudiskiri info edastamiseks

- kommunikatsioonialase tegevusvõimekuse arendamine rakendades kaasaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid.

2. Seltsi finantsjuhtimine toetab seltsi projektide täitmist ning organisatsiooni jätkusuutlikkust

Tegevused:

- finantsilise tegevuse mõistlik ja paindlikel põhimõtetel rakendamine
- uute rahastamisvõimaluste leidmine
- finantstegevuse ja põhimõtete analüüs laiemas perspektiivis.

3. ETS kui esindusorganisatsioon ja kompetentsikeskus, kust saab küsida nõu ja abi

Tegevused:

- sise- ja väliskommunikatsiooni süsteemne parendamine
- seltsi liikmete seas rahulolu küsitluse läbiviimine
- tsöliaakiahaigete seas küsitluste läbiviimine.

Mõõdetavad tulemused:

- toimunud on seltsi juhatusele ning sekretärile meeskonnatöökoolitus
- infosüsteem toetab igapäevase tööd seltsis
- kord kuus ilmub seltsi uudiskiri
- seltsi eelarve toetab arengukavas kinnitatud tegevuste läbiviimist
- igal aastal püütakse leida võimalusi lisarahastuseks
- kahe aasta jooksul korra viiakse seltsi liikmete seas läbi rahulolu-uuring
- jätkatakse uute tsöliaakiahaigete seas küsitluse läbiviimisega
- algatatakse ühe uue küsitluse läbiviimine

Strateegiline eesmärk nr 10

Rahvusvaheline koostöö ja kõrge maine hoidmine välispartnerite silmis

Alaesmärk:

1. Rahvusvaheline koostöö toetab tsöliaakiaalast arengut ning tsöliaakiahaigete elukvaliteeti

Tegevused:

- koostöö teiste riikide tsöliaakia seltsidega
- osalemine AOECs-i (Euroopa Tsöliaakia Seltside katusorganisatsioon) üldkoosolekul ning võimalusel muudes tegevustes
- osalemine Põhja- ja Baltimaade Tsöliaakia Seltside kohtumistel
- 2019 a. Põhja- ja Baltimaade Tsöliaakia Seltside kohtumise korraldamine
- ettevalmistused AOECs-i üldkoosoleku läbiviimiseks Eestis.

Mõõdetav tulemus:

- ETSi kodulehel kajastatakse ka teiste riikide uudiseid
- 2019 a. Põhja- ja Baltimaade Tsöliaakia Seltside kohtumine on toimunud
- Seltsi esindad osalevad Põhja- ja Baltimaade Tsöliaakia Seltside kohtumistel